

NOTAT

21. juni 2018

SÆRAFTALE SEJLER DANMARK AGTERUD I EUROPOL

Kontakt:

Direktør, Bjarke Møller

+45 51 56 19 15

bjm@thinkeuropa.dk

RESUME Flere fortalere for retsforbeholdet har fremlagt de seneste kvartalstal for danske søgninger i Europol's EIS-database som et bevis for, at den danske særaftale med Europol er lige så god som det fuldgyltige medlemskab, Danmark havde haft ret til med tilvalgsordningen. Dette fortæller tallene dog ikke noget om.

Selv om der i første kvartal af 2018 blev foretaget usædvanligt mange danske søgninger i EIS, var der samlet set tale om et lille fald i antallet af registrerede søgninger, når man kigger på hele 2017 sammenlignet med 2016 og 2015. Tilbagegangen er endda sket i en periode, hvor flere andre lande næsten har firedoblet deres søgninger i databasen. Samtidig går tusindvis af danske betjente glip af Europol's nye værktøj, QUEST, der ellers kunne give dem direkte adgang til vigtige data fra mobiler og tablets "i felten". Det er uvist, hvordan antallet af danske søgninger ville have udviklet sig, hvis Danmark havde haft den direkte adgang.

Danmark har desuden mistet indflydelse på udviklingen af og prioriteringerne i Europol's arbejde, selv om vi med særaftalen er forpligtede til at overholde alle overnationale beslutninger fra EU's side, ligesom vi er underlagt EU-Domstolen og EU's regler for databeskyttelse. I stedet for selv at træffe beslutning om, hvilke dele af det retlige samarbejde, vi ønsker at deltage i, som det havde været muligt med tilvalgsordningen, agerer vi reelt som vasalstat i Europol. På den måde har Danmark ikke blot afskåret sig selv fra vigtige værktøjer i kampen mod organiseret kriminalitet og terror, men faktisk mistet suveræniteten ved at holde fast i retsforbeholdet.

HOVEDKONKLUSIONER:

- Med særtaftalen med Europol har Danmark mistet suverænitæt, som vi havde haft med tilvalgsordningen. Danmark behandles juridisk som tredjeland i Europol.
- I forhold til Europol har Danmark reelt valgt at underlægge sig de andre EU-landes politiske og juridiske beslutninger uden indflydelse. Vi har ingen selvbestemmelse, handlefriheden er blevet begrænset, og vi har ikke fået lige så gode rettigheder og muligheder som fuldgyldige medlemmer.
- Politiets indirekte søgeadgang til Europols database EIS virker umiddelbart tilfredsstillende, og 1. kvartal af 2018 var der rekordmange søgninger. Danmark har bedre adgang end f.eks. Norge.
- Målt over længere tid ser antallet af danske søgninger i EIS ud til at være stagneret, og antallet af de registrerede søgninger i 2017 er lavere end i de to foregående år. Samtidig viser dugfriske nye tal fra Europol, at de øvrige EU-lande siden 2015 næsten har firedoblet deres søgninger i EIS til over 2,4 mio. årlige søgninger.
- Danmarks operationelle særtaftale for Europol er utidssvarende, da dansk politi ikke får fuld og direkte adgang til at lave automatiserede søgninger på tværs af de forskellige EU-databaser, der stilles til rådighed i indsatsen mod den grænseoverskridende kriminalitet.
- EU's databaser for kriminalitetsbekæmpelse, visumansøgninger, grænsekontrol og terrorbekæmpelse kobles mere og mere sammen under en fælles europæisk søgeportal. Europol bliver et centralt informationscenter, hvor adgangen til direkte datasøgninger og krydsninger bliver afgørende i kriminalitetsbekæmpelsen. Denne udvikling tager den danske særtaftale ikke højde for.

I foråret 2017 godkendte EU's medlemslande og Europa-Parlamentet en mellemstatslig sær aftale, der giver dansk politi operationel adgang til at samarbejde med de øvrige lande i Europol.¹ Dermed undgik Danmark at falde ud af Europol 1. maj 2017, hvilket ellers var risikoen, efter danskerne ved en folkeafstemning den 3. december 2015 sagde nej til at erstatte retsforbeholdet med en tilvalgsordning. Det lykkedes efter en stor diplomatisk indsats og vedholdenhed fra den danske regerings side at få de øvrige EU-lande til på rekordtid at ændre to retsakter, som muliggjorde, at Danmark kunne få en samarbejdsaftale med Europol.

Den operationelle aftale giver Danmark en række rettigheder og forpligtelser. Bl.a. har Danmark mod betaling fået Europol til at ansætte nogle dansk-talende medarbejdere, der skal hjælpe dansk politi med at hente data ud af Europolis databaser.

Regeringen fik bred opbakning til aftalen i Folketinget fra både ja- og nej-partier, så der er foreløbig ikke udsigt til, at man fra politisk side ønsker at ændre aftalen eller finde alternative løsninger. Det er nu over et år siden, at Europol overgik til et overstatsligt samarbejde, men takket være den operationelle sær aftale har dansk politi fået adgang til at fortsætte samarbejdet med Europol på et mellemstatsligt grundlag, hvor vi juridisk set behandles som et tredjeland.

Men hvor god er aftalen? Har den givet os mere suverænitet? Og giver den dansk politi lige så gode arbejdsvilkår som politiet i Europolis medlemslande?

Tab af suverænitet

Mange danskere stemte i 2015 nej til tilvalgsaftalen for at bevare dansk suverænitet. Men sær aftalen har ikke givet Danmark mere selvbestemmelse. Hverken når vi skal vælge til eller fra. Den største forskel i forhold til tidligere er, at Danmark har mistet indflydelse på Europolis daglige virke, og vi har ikke længere indflydelse på, hvilke indsatsområder i kriminalitetsbekæmpelsen Europol fokuserer på. Hvor vi tidligere kunne være med til at definere f.eks. rockerkriminalitet som et fokusområde, må Danmark nu som observatør acceptere, hvad de andre lande beslutter sig for at gøre.

I praksis betyder den operationelle sær aftale, at Danmark ikke længere selv er med til at bestemme de regler, der gælder for Europol-samarbejdet og de krav, der stilles fra EU's side. Som en del af sær aftalen har vi desuden forpligtet os til at

¹ Aftale for operationelt og strategisk samarbejde mellem Danmark og Europol, <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/agreement-operational-and-strategic-cooperation-between-kingdom-of-denmark-and-europol>.

overholde alle overnationale beslutninger fra EU's side. Vi er også bundet til at overholde EU's overnationale databeskyttelsesregler og at følge alle afgørelser ved EU-Domstolen i sager vedrørende Europol.

Et bredt flertal af Folketingets partier ønsker, at Danmark skal være med både i Eurojust og det nye anti-terror register for flypassagerer, PNR, da de spiller en vigtig rolle i bekæmpelsen af international terrorisme. Men med nej'et til tilvalgsordningen mistede Danmark den suveræne ret til selv at bestemme, hvorvidt vi kan deltage i disse initiativer. I stedet er vi helt afhængige af, om de øvrige EU-lande vil give os lov til at deltage. Dette er der endnu ikke kommet en afklaring på trods et vedholdende dansk pres.

Den operationelle særaftale var realpolitisk det bedst opnåelige for Danmark under de givne forudsætninger. Det ændrer dog ikke på, at aftalen stiller Danmark dårligere end fuldgyldige medlemmer af Europol, hvilket ikke var det scenarie, som ledende nej-politikere stillede vælgerne i udsigt inden folkeafstemningen. Danmark har måske bevaret en formel juridisk suverænitet til at indgå mellemstatslige aftaler. Og vi kan i princippet opsige dem, hvis vi måtte ønske det i fremtiden. Realiteten er imidlertid, at Danmark til gengæld har måttet afgive sin politiske selvbestemmelsesret i forhold til Europol og de overnationale institutioner på dette felt. Dette har man accepteret for at kunne få adgang til Europols databaser. Denne adgang er dog kun indirekte frem for direkte og uden bindinger, som fuldgyldige medlemmer har det. I stedet for at blive fuldt medlem og selv – med tilvalgsordningen – vælge de dele af samarbejdet til og fra, som vi måtte ønske, har Danmark fået et andenrangs medlemskab uden samme rettigheder og muligheder som de øvrige EU-lande.

På den måde optræder Danmark i dag nærmest som en vasalstat ift. Europol. Vi har underlagt os de andres juridiske og politiske overherredømme for at opnå beskyttelse og adgang til en bagdør i politisamarbejdet, vi skal betale ekstraudgifter, men har måttet afstå fuldgyldige rettigheder.

Danske søgninger i EIS stagnerer

På den positive side kan fremhæves, at politiet takket være særaftalen har fået indirekte adgang til Europols databaser. Det er bedre, end den juridiske og politiske risiko for at falde helt ud. Kigger man på tallene, ser dansk politis indirekte adgang til Europols database EIS foreløbig ud til at være relativt velfungerende. Dansk politi har mistet direkte søgeadgang, men der søges stadig hyppigt. I 1. kvartal af 2018 fik dansk politi foretaget 26.746 søgninger i Europols database,

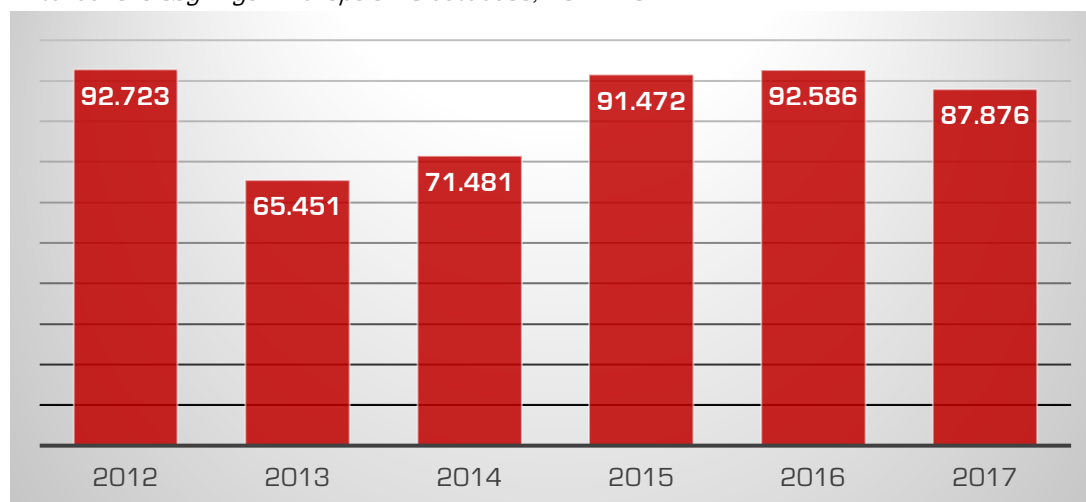
EIS.² Det er flere søgninger end i 1. kvartal 2017, hvor der blevet foretaget 23.232 søgninger i EIS. Disse tal er blevet fremhævet af flere fortalere for retsforbeholdet som bevis for, at Danmarks særaftale giver lige så god adgang til databaserne som et fuldgyldigt medlemskab ville have gjort.

Dette er der dog intet belæg for at hævde. For det første siger antallet af søgninger i sig selv ikke noget om aftalens kvalitet. Vi ved selvsagt ikke, hvordan udviklingen i Danmark havde set ud, hvis vi havde haft direkte adgang som andre EU-lande. Dertil kommer, at der i flere år har der været store "konjunktursvingninger" for søgningerne i EIS-datasystemet fra kvartal til kvartal, så der er brug for en længere tidsperiode for at vurdere den reelle udvikling.

Hvis man f.eks. måler over et halvt år – 4. kvartal af 2017 samt 1. kvartal af 2018 – og sammenligner med samme tidsperiode for et år siden - 4. kvartal af 2016 og 1. kvartal af 2017 – har politiet reelt fået foretaget næsten 8.000 færre søgninger i EIS. Det svarer til et fald på cirka 16 pct.

Figur 1: Færre danske søgninger i EIS i 2017

Antal danske søgninger i Europols EIS-database, 2012-2017

Kilde: Tænketanken EUROPA på baggrund af diverse svar fra Rigspolitiet til Folketinget.

Et tal er et tal, og det har kun betydning set i relation til noget andet. 87.876 søgninger i 2017 er meget i forhold til f.eks. 2013, hvor dansk politi kun søgte 65.451

² Rigspolitiets svar til Justitsministeriet, 23. april 2018. Bemærk at tallet omfatter kun søgninger foretaget af de dansktalende Europol-ansatte, som er placeret hos Rigspolitiet i Ejby. Andre søgninger foretaget af personalet på den operationelle desk i Haag på vegne af Danmark er ikke omfattet, da Europol ikke fører statistik over disse, <http://www.ft.dk/samling/20171/alm-del/euu/spm/58/svar/1483744/1885588.pdf>.

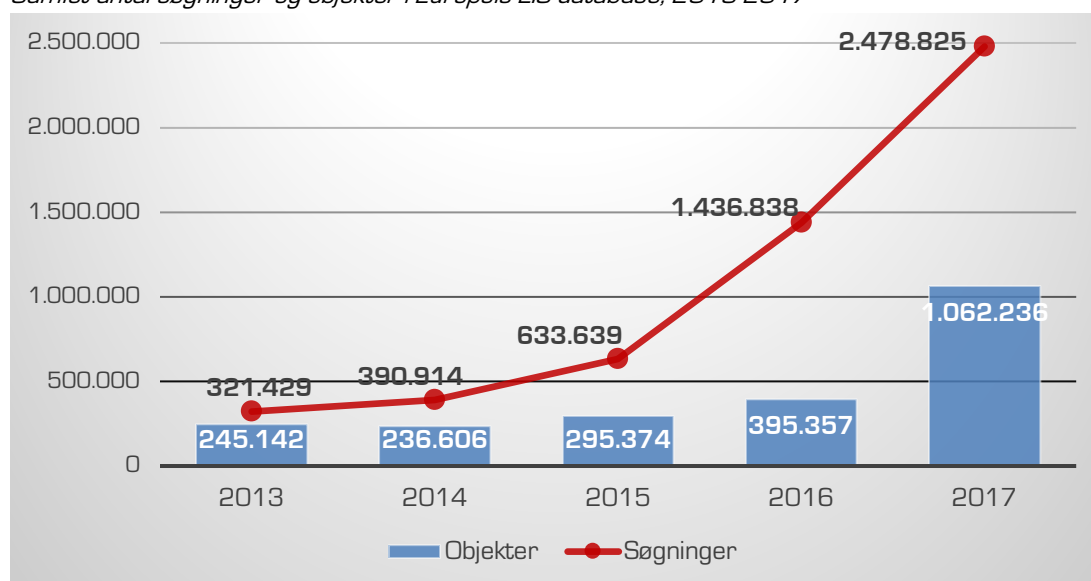
gange i EIS-databasen. Men det er mindre end i 2015 og 2016, hvor tallet lå lidt over 90.000 søgninger. Så hvad siger tallene egentlig?

Antallet af søgninger stiger i andre lande

Sammenlignes udviklingen i de danske søgninger ift. de generelle tal for EU-landenes søgninger i EIS-databasen, tegner der sig et andet billede. I de sidste tre år er antallet af EIS-søgninger næsten firedoblet i hele EU, og antallet af registrerede objekter i databasen er steget fra 295.374 til over én million objekter. En halv million af disse objekter er relateret til terrorisme, hvorfor adgang til søgning i EIS-databasen kan være af stor betydning for opklaring af sager relateret til terrorisme.³

Figur 2. Stor stigning i andre landes brug af EIS

Samlet antal søgninger og objekter i Europols EIS-database, 2013-2017

Kilde: Europol, Consolidated Annual Activity Report, 2017, offentliggjort 29. maj 2018, <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/consolidated-annual-activity-report-caar-2017>.

Mens EU-landenes EIS-søgninger er steget eksplosivt siden 2015, så er de registrerede danske EIS-søgninger faldet en anelse i disse tre år. Med andre ord kan det se ud som om, at Danmark sakker kraftigt agterud ift. andre EU-lande. En mulig del af forklaringen kan dog være, at de øvrige EU-lande er ved at få øjnene op for mulighederne i dataanalyser, hvor Danmark i 2015 var et af frontløberlandene med langt flere datasøgninger målt pr. indbygger end andre EU-lande. I 2015 stod

³ Europol programming document 2018-2020, Europol, 22. januar 2018.

dansk politi bag hver femte af alle søgninger i EIS databasen, i 2017 var det under hver 25. af alle søgninger.

Det store problem er, at Danmark også sakker bagud på hastighed. Det er langsommere og mere møjsommeligt at hente informationerne ad omveje end ved direkte søgninger. Dansk politi kan ikke trække EIS-data direkte ned på de politifolks håndholdte enheder, som det havde været gjort muligt, hvis Danmark havde været medlem af Europol. Fuldgyldige medlemmer af Europol har derimod direkte søgeadgang og kan også opdatere oplysninger i EIS-databasen.

Fremadrettet kan det blive endnu mere tydeligt, at Danmark ikke har optimale vilkår. Europol er ved at etablere nye datasystemer, og fem lande (Estland, Finland, Grækenland, Polen og Spanien) er i gang med at teste det såkaldte QUEST-system, der gør det muligt at trække Europols EIS database direkte ned på den enkelte politimands håndholdte apparat ude i marken. Rigspolitiet har i deres redegørelse til Folketinget peget på, at "implementeringen af QUEST i Europol indebærer, at der for de øvrige EU-medlemsstater indføres mulighed for en mere smidig og hurtig adgang til en del af EIS-data, der herefter vil kunne tilgås i forreste linje af det operative personale via mobile enheder."⁴ *Mere om QUEST nedenfor.*

Hastighed er afgørende, og med automatiske nummerpladescannere og direkte databasesøgninger i EIS vil politiet hurtigere kunne fastslå, om en mistænkt er kendt for kriminalitet i andre EU-lande. Der er en tidsforsinkelse på at ringe til de to dansktalende Europol-ansatte på en *help desk* i Ejby, som i visse tilfælde kan betyde, at man ikke når at få tjekket den mistænkte, som derefter får lov til at passere og bliver vinket videre f.eks. ved grænsen.

En plus-aftale

Danmarks sær aftale giver dansk politi ringere vilkår end fuldgyldige Europol-medlemmer. Aftalen er dog bedre end den norske, og derfor er den også blevet kaldt en Norge-plus-aftale.

Norge har på papiret også indirekte søgeadgang til EIS, men der er ikke dedikerede Europol-ansatte som i Danmarks tilfælde, der servicerer dansk politi i døgn-drift og foretager søgninger i EIS på anmodning fra danske betjente. Foreløbig

⁴ Redegørelse til Folketinget om status over dansk politis situation i forhold til Europol, Rigspolitiet, 16. oktober 2017 http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2017/redegørelse_om_europol.pdf.

med to ansatte i Ejby og to ansatte i Haag. Det er et plus. Rigspolitiet har foreløbig kaldt dette setup operationelt tilfredsstillende.

Ifølge det norske politidirektorat betyder den ekstra ventetid i forbindelse med de indirekte søgninger, at de operationelt mister deres betydning. Tilsvarende har justitsministeren i Schweiz hævdet, at indirekte søgeadgang udgør et "alvorligt sikkerhedshul", som må udfyldes.⁵

Det var således ikke udtryk for en "skræmmekampagne", når der op til folkeafstemningen i december 2015 fra flere sider blev advaret om, at Danmark ved et nej til tilvalgsordningen risikerede at miste den direkte søgeadgang, og at det kunne stille dansk politi dårligere end fuldgyldige Europol-medlemmer. Det er reelt sådan, det er blevet. Også selv om de seneste tal for de indirekte søgninger har overrasket mange positivt.

Bekymringen for, at det kunne ende med, at Danmark blev behandlet af EU som et tredjeland med indirekte søgeadgang, var heller ikke grebet ud af den blå luft. Faktisk stillede Dansk Folkepartis EU-ordfører Peter Kofoed Poulsen et spørgsmål til justitsministeren i efteråret 2015, der viser, at også DF var vidende om realiteterne. Det undrede spørgeren, hvorfor Norge i 2014 kun havde søgt cirka 2.000 gange i EIS, mens dansk politi samme år havde søgt over 71.000 gange i EIS. Og forklaringen fra norsk side var ikke til at misforstå: Vi har – som tredjeland – ikke direkte søgeadgang til EIS.

Nordmændene kæmper stadig den dag i dag for at få bedre søgeadgang. Sammen med et andet tredjeland, Schweiz, arbejder de for at få vilkår, der i det mindste svarer til Danmarks operationelle sær aftale – fordi det vil være et fremskridt i forhold til deres nuværende situation, hvor de må sende anmodninger om data via Europolis dataudvekslingsystem, SIENA.

Kampen om QUEST

Rigspolitiet har i sin redegørelse om Europol og svar til Folketinget understreget, at det "i nær fremtid" kan vise sig, at aftalen vil være en "væsentlig begrænsning" ift. fuldgyldigt medlemskab – ikke mindst, når det bliver muligt at trække Europol-data direkte ned på den enkelte politimands håndholdte tablet eller mobiltelefon. Rigspolitiet ville gerne have Europolis nye QUEST-system udbredt til alle relevante polititjenestemænd. Op imod 8-10.000 medarbejdere i dansk politi ville kunne få

⁵ Dagens Næringsliv, 20. september 2017, <https://www.dn.no/nyheter/2017/09/20/0607/Politikk/norge-uten-direkte-tilgang-til-terrordata-fra-europol>.

adgang til de nye søgemuligheder, der gør det muligt at søge i politiets egne registre, i Schengen-databasen SIS-II og i Europols databaser.

”Udrulningen af QUEST ville kunne have understøttet, at de relevante oplysninger fra Europols databaser blev stillet til rådighed for de politifolk, der i deres daglige arbejde har til opgave at imødegå de kriminalitetsformer, der er omfattet af Europols arbejde som f.eks. organiseret kriminalitet, røveri og tyveri af særlig grov beskaffenhed, ulovlig handel med våben, narkotikahandel mv. Sådanne opgaver varetages bl.a. i forbindelse med dansk politis almindelige patruljevirkosomhed eller som led i opgaver, der er knyttet til grænse- og udlændingekontrol.”

På ”kort sigt” kan Rigspolitiet godt klare sig med den indirekte søgeadgang, som iflg. dem giver ”tilfredsstillende adgang til Europols databaser”. Men, tilføjer Rigspolitiet, ”den manglende adgang til QUEST og den manglende mulighed for at lade oplysninger fra Europol indgå direkte som understøttende datakilde i politiets analytiske og proaktive kriminalitetsbekæmpende arbejde, [vil] inden for meget kort tid indebære en væsentlig begrænsning af dansk politis mulighed for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet sammenlignet med medlemmer af Europol.”⁶

Det er for tidligt at sige, hvor meget ringere dansk politi reelt er stillet ift. politiet i de øvrige EU-lande mht. det analytiske og proaktive politiarbejde via dataanalyser. Fem EU-lande – Estland, Finland, Grækenland, Polen og Spanien – er begyndt at teste det nye QUEST system, men der er endnu ikke udarbejdet en samlet evaluering af erfaringerne. Disse forventes at blive evalueret i løbet af 2018.

Europol som datacentral

Problemerne ved den danske særaftale handler ikke bare om QUEST. Det er også strukturelt. I disse år gennemgår Europol en større omstilling, hvor datadeling, direkte søgninger på tværs af databaser og dataanalyse får en stadig mere central rolle. Fra at være et værktøj i yderkanten af det politimæssige arbejde og efterforskningen, er data og databehandling rykket ind i hjertet af Europol i de seneste år. Det får konsekvenser i forhold for Danmark, hvor den operationelle samarbejdsaftale med Europol kan vise sig blive stadig mere utidsvarende.

Af Europols arbejdsprogram for 2018-2020 fremgår det, at man i stigende grad satser på at gøre Europol til et moderne informationsdelingscenter for grænseoverskridende kriminalitet. Mere effektiv deling og brug af data skal bidrage til at

⁶ Redegørelse til Folketinget om status over dansk politis situation i forhold til Europol, Rigspolitiet, 16. oktober 2017.

opklare flere sager om organiseret kriminalitet på tværs af grænserne, terrorisme, narkokriminalitet, rockerpengehvidvask, dokumentfalsk, illegal migration osv.

Europol har introduceret fælles dataprotokoller på tværs af databaserne i det såkaldte *Universal Message Format*. Og Europa-Kommissionen har fremlagt en række forslag, der skal fremme den såkaldte interoperabilitet – dvs. muligheden for at datasystemerne fungerer og taler sammen. Automatiserede søgninger og sammenkobling af data om mistænkte på en fælles søgeportal, hvor man via en fælles europæisk søgeportal kan søge på tværs fra Europol's database, til Schengens SIS-II, til VIS-databasen med visumansøgninger, Eurodac med fingeraftryk, og det nye Entry-Exit-kontrolsystem ved de ydre europæiske grænser og ECRIS-systemet over kriminelle sagsakter. Det seneste skridt i denne retning blev taget den 16. maj 2018, hvor Kommissionen præsenterede et forslag til et nyt Visum Informations-system, hvor kystvagter ved EU's ydre grænser kan anvende direkte og automatiserede hit/no-hit-søgninger i andre EU-databaser.⁷

Danmark har fået en operational særaftale for Europol og indirekte søgninger i EIS-databasen, men det er ikke en aftale, der giver dansk politi adgang til direkte og umiddelbart at krydse informationerne op med de hits, som kan trækkes ud af de andre databaser i EU-regi. Man vil f.eks. ikke direkte kunne trække EIS-data om organiserede kriminelle og terrorister ud og krydse dem med søgninger i f.eks. Schengen grænsesamarbejds store database, SIS II. Det kunne ellers være meget relevant. Alene i 2017 foretog danske politifolk over 20 mio. søgninger i 2017 i Schengen databasens over 76 mio. indberettede informationer. Mange af dem er automatiserede søgninger.⁸

I følge Europol's konsoliderede årsrapport for 2017 er intentionen, at der skal skabes interoperabilitet mellem EIS og SIS databaserne, men også med QUEST.⁹ Databaserne skal tale sammen ud fra, og fælles datasæt baseret på UMF-formatet skal kunne trækkes ud via en fælles europæiske søgeportal. I takt med at dette sker kan den danske særaftale vise sig at være en forældet løsning i forhold til de teknologiske muligheder.

I moderne politiarbejde er det stadig vigtigere at kunne lave effektive og præcise dataanalyser og at kunne kortlægge de kriminelle netværker og samarbejdsrelationer. Dataanalyse spiller en stærkere og stærkere rolle i moderne

⁷ Europa-Kommissionen, COM(2018) 302, final, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3741_en.htm.

⁸ Danske søgninger i Schengen-databasen SIS tredoblet på to år, notat, Tænketanken EUROPA, juni 2018, <http://thinkeuropa.dk/politik/danske-soegninger-i-schengen-databasen-sis-tredoblet-paa-aar>.

⁹ Europol, Consolidated Annual Activity Report 2017. <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/consolidated-annual-activity-report-caar-2017>.

politiefterforskning, men det er en udvikling, som Danmark på grund af den operative særaftale ikke kan være fuldt og helt med i. Kun halvt og ad bagdøren – ikke ad fordøren og direkte uden forsinkelser.

Den danske særaftale med indirekte datasøgninger ligner derfor mere et svar på det 20. århundredes udfordringer end på det 21. århundredes. Man sikrede på den korte bane dansk politi en tilfredsstillende adgang til Europols data, men Danmark har ikke fået adgang til direkte, fri og tværgående søgninger på tværs af de forskellige databaser, som EU har opbygget for at systematisere politiets kamp mod den grænseoverskridende og organiserede kriminalitet. Dermed risikerer Danmark at blive sat mere og mere af i kampen mod kriminaliteten. Der er også dele af samarbejdet, som Danmark ikke kan deltage i. Det gælder bl.a. det nye ECRIS-TCN-system, der indeholder registeroplysninger for tredjelandsstatsborgere og statsløse personer, så man hurtigt og effektivt kan undersøge om mistænkte, der stoppes, tidligere er blevet straffet i andre EU-lande. Dette er Danmark afskåret fra som følge af retsforbeholdet.¹⁰

I et nyligt svar til Folketingets Europaudvalg bekræftede justitsminister Søren Pape, at Danmark ikke gennem forslagene om interoperabilitet mellem EU-informationssystemer får adgang til at søge direkte i EIS.¹¹ Da Danmark kun har en mellemstatslig aftale som et tredjeland og derfor ikke har samme rettigheder som fuldgyldige EU-medlemmer på det retlige område, kan vi ikke lave direkte søgninger i EIS-databasen, der kobles direkte sammen med tværgående søgninger i Schengeninformationssystemet (SIS), Eurodac, Visuminformationssystemet (VIS), det fremtidige ind- og udrejsesystem (EES), det fremtidige ETIAS-system og ECRIS-TCN-systemet samt de relevante Interpol-systemer og Europol-data. Dette er endnu et eksempel på, at Danmark på dette felt er endt med et B-medlemskab.

Udfordringerne ser ud til at vokse efterhånden, som de andre EU-lande sætter ekstra fart i datasøgningerne målt på antal og på tværs af de forskellige databaser. Det danske retsforbehold kan her vise sig at blive en voksende forhindring. En tilvalgsordning ville have givet Danmark større handlefrihed til at vælge EU-retsakter til og fra.

¹⁰ Justitsministeriet, svar på spørgsmål 112 (alm. del) fra Folketingets Europaudvalg, 8. maj 2018, <http://www.ft.dk/samling/20171/almudel/euu/spm/112/svar/1487374/1891407/index.htm>.

¹¹ Justitsministeriet, svar på KOM (2016) 0731, endeligt svar på spørgsmål 4, 13. juni 2018, [http://www.eu.dk/samling/20161/kommissionsforslag/kom\(2016\)0731/spm/0/svar/1498593/1912576.pdf](http://www.eu.dk/samling/20161/kommissionsforslag/kom(2016)0731/spm/0/svar/1498593/1912576.pdf)